

**T.C. İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi**  
**Uluslararası İnsancıl Hukuk ve Silahlı Çatışmalar – HKS343**  
**2020-2021 Akademik Yılı Uzaktan Öğretim DERS TANITIM FORMU**

|                      |                                                 |
|----------------------|-------------------------------------------------|
| Dersin Adı ve Kodu : | Uluslararası İnsancıl Hukuk – HKS343            |
| Dersi Yürüten :      | Dr. Mete Erdem                                  |
| Akademik Dönem:      | 2020 Güz                                        |
| Ders Saatleri :      | 2 saat                                          |
| Ders Seviyesi :      | Lisans                                          |
| AKTS kredisi :       | 5                                               |
| Ön-koşul :           | Uluslararası Kamu Hukuku HKZ204                 |
| E-öğrenme sitesi:    | Google sanal sınıfa kayıt kodu ⇒ <b>6sitelx</b> |
| Açık Görüşme :       | e-Yazışma, ZOOM veya GOOGLE MEET                |
| İletişim :           | Google sanal sınıfta mesaj ile veya LMS mesajı  |

**1. Ders Tanımı ve İçeriği:**

Bu ders silahlı çatışmaların uluslararası seviyede hukuki düzenlenmesine ilişkin ilke ve kuralları hakkındadır. Uluslararası silahlı çatışmalar hukuku savaş hukukudur. Uluslararası kamu hukukunun savaşın icrasına ilişkin kural ve teamüllerini içerir. Bu kursta savaşın insani boyutu; insancıl hukuk, insan hakları hukuku ve ceza hukuku bakımından incelenir. Silahlı çatışmalar sırasında savaşın araç, yöntem ve teknikleri; savaşa katılan ve etkilenen bireylerin korunması ve bazı silahların kullanılmasına ilişkin sınırlamalara ilişkindir. Halen devam eden ve gelecekte olabilecek silahlı çatışmalar ile ilgili olarak ne tür hukuki meselelerin ortaya çıkabileceğinin öğrenciler tarafından gereğince anlaşılabilmesi için savaşın insani sonuçlarını somut örnekler çerçevesinde hem hukuki ve hem de politik bakımdan eleştirel olarak tahlil edilmesi, tartışılması ve değerlendirilmesine çalışılacaktır. İnsancıl hukukun amacı savaşın mağdurları üzerindeki olumsuz etkilerini asgariye indirecek bir hukuki çerçevenin anlaşılması ve uygulanmasıdır.

**2. Dersin Amaç ve Hedefleri:**

Bu dersin amaçladığı bilgi kazanımları:

- i. Uluslararası silahlı çatışmalar hukukunun tarihi geçmişi, gelişmesi ve niteliği anlamak,
- ii. Uluslararası silahlı çatışmalar hukukunun temel ilkelerini anlamak,
- iii. Uluslararası silahlı çatışmalar hukukunu somut olaylara uygulamak,
- iv. Silahlı çatışmaların hukuki ve siyasi görünümünü ayırtabilmek ve tanımlayabilmek,
- v. Silahlı çatışmalar durumlarında insancıl hukuk, insan hakları hukuku ve ceza hukuku karşılıklı uygulama alanlarını görebilmek,
- vi. Uluslararası hukukta silahlı çatışmalara ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmesini etkileyen real politik ve pratik hususları görebilmek,
- vii. Savaş suçlarından uluslararası bireysel sorumluluğun ortaya çıkabileceği durumları ayırtabilmek.

Bu ders, dönem sonunda aşağıdaki hususlarda temel bilgi ve anlayışı kazandırmayı hedeflemektedir:

- i. Güncel bir uluslararası bir silahlı çatışma olayı hakkında uygunu olan siyasi desteğe sahip geçerli hukuki gerekçelere dayanan analitik görüş/mütalaa yazabilmek kabiliyetini kazanmak ve
- ii. İç silahlı çatışmaların uluslararası insancıl hukuk bağlamında değerlendirilmesini kavrayabilmek.

**3. Genel Bilgi ve Beceriler**

- \* Uluslararası silahlı çatışma olayları hakkındaki tartışmaları anlayabilmek becerisi,
- \* Uluslararası silahlı çatışmaları analiz edebilmek ve bir sentez üretebilmek kapasitesi,
- \* Uluslararası silahlı çatışmalar hukukunun belge ve kaynakları kullanarak araştırma yapmak becerisi,
- \* İlgili materyal ve literatürü analiz ederek iddialar ve görüşler oluşturabilmek becerisi,
- \* Derste öğrenilen uluslararası silahlı çatışmalar hukuku kuralları ve ilkelerini gerçek olaylara uygulayabilmek becerisi,

\* Uluslararası silahlı çatışmalar hukukuna ilişkin akademik literatürü eleştirisel olarak incelemek ve öğrenilen bilgi ve akademik tartışmalar çerçevesinde kendi görüş ve kanaatine dayanan iddia, karşı iddia ve tartışmalarda bulunabilmek becerisi.

#### 4. Öğretim Teknikleri ve Yöntemleri ⇒ **UZAKTAN ÖĞRETİM**

Derse kayıtlı öğrencilerin bütün bir dönem boyunca online olarak sanal sınıfta derslere aktif olarak katılması, katkıda bulunması ve dersi takip etmesi beklenir

***Tecrübeler derse hazırlanarak devamlı katılma ve takip etmenin başarının ön şartı olduğunu kanıtlamıştır.***

Güz akademik dönemlerde ders konuları haftalara göre başlıklara dağıtılarak işlenecektir. Haftalık konu başlıklarının dağılımı aşağıdaki dönemlik ders planı içerisinde ayrıntılı olarak verilmektedir. Derslerin yapılmasında teorik ve uygulamaya yönelik interaktif bir yaklaşım ve öğretim tekniği benimsenmektedir. Her hafta konu başlığı ile ilgili okuma listesi ve kaynakları peşinen sanal sınıftan ilan edilecektir. Önerilen okuma parçalarının önceden okunarak derse hazır gelmesi ve dersin işlenmesi sırasındaki tartışmalara aktif katılım beklenmektedir. Öğretim tekniği olarak uluslararası silahlı çatışmalar hakkındaki andlaşmalar esas alınarak uluslararası davalar ve yargı kararları bağlamında konular işlenecektir. İlgili savaş hukuku kural ve teamülleri karşılıklı tartışmalar yöntemi ile açıklanarak hukuk sorunlarına uygulanacaktır. Derslerin öğretim üyesi merkezli değil ama öğrenci eksenli katılımı ile tartışarak yürütülmesi ve öğrenmenin sağlanması amaçlanmaktadır.

Bu ders için haftada ortalama 30 ila 50 sahife arasında okuma yapmanız beklenmektedir.

#### 5. Ölçme Araçları ve Değerlendirme Ölçütleri:

Dersten başarıyı ölçme aracı çoktan seçmeli veya ucu açık yazılı sınavlardır. Yazılı sınavlar ara sınav ve dönem sonu sınavlarıdır. Güz dönemi ortasında bir ara sınav ve güz dönemi sonunda bir final sınavı online olarak LMS üzerinde yapılacaktır.

Yazılı sınavlar çoktan seçmeli veya klasik ucu açık uygulamalı olay sorularından oluşan yazılı sınav şeklinde olabileceği gibi bunların birleşimi şeklinde de olabilir.

Değerlendirme ölçütleri ve başarı notu, 17 Mart 2019 tarih ve 30717 sayılı İnönü Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde belirtilen esaslar uyarınca ara sınav notunun %40'ı ile final sınav notunun %60'ı toplanarak hesaplanır.

#### 6. Dersin Kaynak ve Araçları:

Uluslararası İnsancıl Hukuku için okunması zorunlu bir tek ders kitabı yoktur.

**Her bir konu başlığı için okunması önerilen kaynaklar PDF olarak ders araç ve malzemeleri şeklinde haftalık *ders çıktıları* ile birlikte Google sanal sınıf sitesinde sizlere verilecektir.**

Bu kaynakların genel referans olarak okunması önerilir:

- \* Ayşe Nur Tütüncü, *İnsancıl Hukuka Giriş* İstanbul: Beta, 2012
- \* Hüseyin Pazarcı, *Uluslararası Hukuk*, 17.Bası, Ankara: Turhan, 2018 (herhangi basıda son bölüm)
- \* Malcolm N. Shaw, *Uluslararası Hukuk*, 8.Bası, TUBA 2019 ➡ 20. Bölüm: Uluslararası İnsancıl Hukuk 853-84

Ancak her öğrencinin aşağıdaki kitaba düzenli olarak danışması beklenir:

- \* Jean-Marie Henckaerts & Louise Doswald-Beck, *Uluslararası İnsancıl Teamül (Örf-Adet) Hukuku, Cilt 1: Kurallar*, Uluslararası Kızılhaç Komitesi ICRC/Galatasaray Üniversitesi (İstanbul: Beta, 2005)
- \* ICRC, *12 Ağustos 1949 Tarihli Cenevre Sözleşmeleri ve Ek Protokolleri*, Galatasaray Üniversitesi ISBN 978-975-8400-31-7

**Üç önemli monografi ilgili konularda aslî kaynak olarak okunmalıdır:**

\*Melike Batur Yamaner, *Silahlı Çatışmalarda Sivillerin Korunması*, Arıkan 2007

\*Ümmühan Elçin Ertuğrul, *Uluslararası Silahlı Çatışmalar Hukukunda Bireysel Statüler*, Yetkin 2017

\*Fatma Taşdemir, *Uluslararası Nitelikte Olmayan Silahlı Çatışmalar Hukuku*, Adalet 2009

## **7. Konu Başlıklarının Haftalara Dağılımı**

**ÖN OKUMA:** Tütüncü-Uzun, *Uluslararası Hukuk-II* (Anadolu Üni) 4. Ünite: İnsancıl Hukuk, s.62-83

1. Hafta: **Uluslararası Silahlı Çatışmalar Hukukuna Giriş**
2. Hafta: **Kaynakları ve Temel İlkeleri**
3. Hafta: **Uygulama Kapsamı**
4. Hafta: **Silahlı Çatışma Türleri**
5. Hafta: **İç Silahlı Çatışmalar**
6. Hafta: **Koruma Rejimleri – 1: Muharip ve Savaş Esirleri**
7. Hafta: **Koruma Rejimleri – 2: Düşman Elindeki Siviller**
8. Hafta: **Koruma Rejimleri – 3: Yaralı, Hasta ve Deniz Kazazedeleri**
9. Hafta: **İşgal Hukuku ve Sivillerin Korunması**
10. Hafta: **Hedef Hukuku ve Sivil Halk ve Nesneler**
11. Hafta: **Savaşın Araç ve Yöntemleri – 1 Yasak Yöntemler**
12. Hafta: **Savaşın Araç ve Yöntemleri – 2: Silahlar Hukuku**
13. Hafta: **İnsancıl Hukuka Saygı, Uyma, İhlali, Zayıflıkları - 1**
14. Hafta: **İnsancıl Hukuka Saygı, Uyma, İhlali, Zayıflıkları - 2**